

SOSYOEKONOMİK VE KÜLTÜREL YAPININ ÖĞRENCİ MERAKI ÜZERİNE ETKİSİ

Hülya Altunbey
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
hulyaaltunbey@hotmail.com

Prof. Dr. Hüseyin Kalkan
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
kalkanh@omu.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Cumhuri Türk
Muş Alparslan Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
c.turk@alparslan.edu.tr

Özet

Bu çalışmada amaç, farklı sosyoekonomik ve kültürel çevrelerde yaşayan öğrencilerin sordukları sorulardan yola çıkılarak en çok merak ettikleri alanları belirlemek ve buradan hareketle Fen Bilimleri dersi 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı I. dönem TEOG verileri arasındaki ilişkiyi yorumlamaktır. Araştırmanın çalışma grubunu Rize ilinin bir ilçesinde İlköğretim II. kademe 8. sınıfta öğrenim görmekte olan 63 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilere "Her şeyin cevabını bilen sihirli bir küreniz olsaydı, ona en çok merak ettiğiniz hangi üç soruyu sorardınız?" başlıklı bir anket verilerek özgür bir biçimde soru sormaları sağlanmıştır. Öğrencilerin sormuş oldukları sorular belli bir kriter çerçevesinde sınıflandırılmış ve bütün soruların analiz edilmesi sonucu öğrencilerin fen bilimleri ile diğer alanlardaki merakları tespit edilerek yorumlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Fen eğitimi, ilköğretim, soru sorma.

SOCIOECONOMIC AND SOCIÉTIES EFFECTS ON STUDENT'S WONDER

Abstract

The aim of this study is to designate what students from different cultural and socio-economic societies wonder most and to comment on the relation between Science and Technology lesson's 2016- 2017 Education Year first term TEOG exam results and what students want to know about most. Sixty-three 8th grade students from a district of Rize city consist of a sample of the study. Students were asked to answer a questionnaire called "If you had a magic ball which knows the answer of every question, which three questions would you ask?" and they were set free to ask their own questions. The questions students asked were classified according to a criterion. The curiosity of the students about Science and Technology and the other areas was ascertained and commented after an analysis.

Keywords: Studying science and technology, primary education, asking questions.

GİRİŞ

Eğitimde soru sorma öğretmenden öğrenciye ya da öğrenciden öğretmene olmak üzere çift yönlü olarak işlev görebilmektedir. Öğrenciye ulaşabilmek için eğitim sürecinde sorunun önemli bir yeri vardır. Çünkü soru ile düşünmeyi sağlayabilmek, ihtiyaçları, sorunları belirlemek, üretmek, merakı gidermek ve öğrencinin iç dünyasına inebilmek mümkün hale gelebilmektedir. Öğrencilerin merak ettiği konular üzerinden eğitim, öğretim ortamlarının zenginleştirilmesi ve eğitimin amaçlarına kolay ulaşılması da sağlanabilmektedir.

Öğrenci merkezli yaklaşımın eğitim sistemine yansımalarıyla öğrencinin küçük bir bilim insanı rolü üstlenmesi eğitim sürecinde soru sormanın ve soru oluşturma da önemini ortaya çıkarmıştır (Çakıcı, Ürek ve Dinçer, 2012). Eğer klasik bir soru-cevap yöntemiyle öğrenciye ulaşmaya çalışılırsa öğrenciler soruları atlayabilir, özel yaşantılarına ait sorulara cevap vermek istemeyebilir, cevap vermeye çekinebilir ya da doğru olmayan cevaplar verebilir (Alkaya, 2005). Bu sebepten öğrencinin soru sorması sağlanarak ilgi alanları, ihtiyaçları, merak ettiği konular, sosyal çevredeki yeri, aile yaşantısı, geleceğe bakışı, hayattan beklentisi, korkuları, çözülmesini beklediği problemleri, belki de bastırılmış duyguları daha net belirlenebilir. Buna paralel olarak öğrencinin merkezde olduğu verimli eğitim ortamlarının oluşmasını etkileyecek faktörlerin de ele alınıp incelenmesi önemlidir.

Blair ve Rayer (2015) yapmış olduğu çalışmada eğitimin ailede başladığına ve okul hazırbulunuşluğunda ailenin ekonomik durumunun da etkili olduğuna değinmiştir. Ayrıca öz-düzenlemenin başarı ve sosyo-ekonomik yetersizlikle bağlantılı olduğu sonucuna varmıştır. Benzer şekilde Ekmekyermezoğlu (2010) yapmış olduğu çalışmada 8. sınıfta öğrenim görmekte olan toplam 739 öğrenciye "öğrenci kişisel bilgi formu" uygulanmış ve analizler sonucunda, anne ve babanın doğum yerinin, eğitim düzeyinin, mesleğinin, ailenin aylık gelir düzeyinin İngilizce dersi akademik başarı üzerinde etkili olduğunu saptamıştır. Son olarak Sosyoekonomik ve Sosyokültürel Değişkenler Açısından PISA Matematik Sonuçlarının Karşılaştırılması adlı çalışmada 2003 ve 2006 PISA bulguları ile Türkiye'deki öğrencilerin matematik alanındaki başarıları değerlendirilmiştir. Sonuç olarak Türkiye'deki sosyoekonomik ve sosyokültürel yapının matematik alanındaki başarı üzerinde etkili olduğu görülmüştür (Aydın, Sarier ve Uysal, 2012).

Bu çalışmada amaç farklı sosyoekonomik ve kültürel çevrelerde yaşayan öğrencilerin sordukları sorulardan yola çıkılarak en çok merak ettikleri alanları belirlemek ve buradan hareketle Fen Bilimleri dersi 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı I. dönem TEOG verileri arasındaki ilişkiyi yorumlamaktır. Bu sebepten öğrencilere "Her şeyin cevabını bilen sihirli bir küreniz olsaydı, ona en çok merak ettiğiniz hangi üç soruyu sorardınız?" başlıklı bir soru formu verilerek özgür bir biçimde soru sormaları sağlanmıştır. Öğrencilerin sormuş oldukları sorular belli kriterler çerçevesinde sınıflandırılmış, elde edilen sonuçlardan, farklı sosyoekonomik ve kültürel çevrelerde bulunan öğrencilerin sordukları soruların farklılıkları ortaya konularak, bunların nedenleri ve sonuçları tartışılmıştır.

YÖNTEM

Farklı sosyoekonomik ve kültürel çevrelerde yaşayan öğrencilerin sordukları sorulardan yola çıkılarak en çok merak ettikleri alanları belirlemek için yapılan bu çalışma nitel araştırma desenlerinden olan durum çalışması şeklinde planlanmıştır. Durum çalışmalarının en önemli özelliği bir ya da birkaç durumun derinlemesine araştırılmasıdır. Yani bir duruma ilişkin etkenler (ortam, bireyler, olaylar, süreçler vb) bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanılır (Şimşek ve Yıldırım, 2011).

Çalışma Grubu

2016-2017 eğitim-öğretim yılında Rize ilinin bir ilçesinde gerçekleşen araştırmaya TEOG başarı sıralaması farklı olan iki okulda öğrenim görmekte olan ilköğretim 8. sınıfta okuyan toplam 63 öğrenci katılmıştır. Okulların I. dönem TEOG sonuçlarına göre Fen Bilimleri dersi puanları 60.25 ve 79.2' dir.

Fen Bilimleri dersine ait I. dönem TEOG verilerine göre başarı sıralamasında geride olan okul 1. grup, başarı sıralaması üstte olan okul 2. grup olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

"Her şeyin cevabını bilen sihirli bir küreniz olsaydı, ona en çok merak ettiğiniz hangi üç soruyu sorardınız?" sorusu ile ailelerin eğitim ve çalışma durumlarını gösteren ifadelerin yer aldığı bir soru formu uygulanmıştır. Böylece her iki grubun öğrencilerinin merak ettikleri soruları sormaları, ailelerinin sosyoekonomik ve kültürel yapılarının belirlenmesi sağlanmıştır.

Verilerin Analizi

Her iki grubun öğrencilerinin sordukları sorular içeriklerine göre kategorilere ayrılarak, her bir kategoriye temsil eden soru örnekleri üzerinden bu soruların temsil ettiği öğrenci yönelimleri frekans ve yüzde olarak tablolar haline getirilmiştir. Ailelerin sosyoekonomik ve kültürel yapıları da öğrencilerden alınan bilgilere göre gruplanmış, frekans ve yüzde tabloları haline getirilmiştir.

BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin sosyokültürel ve sosyoekonomik durumlarına ait bulgular aşağıda alt başlıklar altında sunulmuştur.

Ailelerin Sosyokültürel Yapısı

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim durumunu gösteren frekans ve yüzde değerleri Tablo 1' de yer almaktadır.

Tablo 1: Anne Eğitim Durumuna Ait Frekans ve Yüzde Değerleri

Eğitim Durumu	1.Grup (n=20)		2.Grup (n=43)	
	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
Okuma Yazma Bilmiyor	8	40	2	4.6
İlkokul Mezunu	7	35	22	51.1
Ortaokul Mezunu	5	25	12	27.9
Lise Mezunu	-	-	7	16.2

Tablo 1'e göre 1. grubun %40' ının, 2. grubun %4.6' sının annesinin okuma yazma bilmediği görülmektedir. Sahip olunan en yüksek eğitim durumu 1. grupta ortaokul mezunu iken 2. grupta lise mezunudur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim durumunu gösteren frekans ve yüzde değerleri Tablo 2' de yer almaktadır.

Tablo 2: Baba Eğitim Durumuna Ait Frekans ve Yüzde Değerleri

Eğitim Durumu	1.Grup (n=20)		2.Grup (n=43)	
	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
Okuma Yazma Bilmiyor	-	-	5	11.6
İlkokul Mezunu	11	55	4	9.3
Ortaokul Mezunu	4	20	15	34.8
Lise Mezunu	5	25	17	39.5
Üniversite Mezunu	-	-	2	4.6

Tablo 2' ye göre öğrencilerin babalarının sahip olduğu en yüksek eğitim durumu 1. grupta lise mezunu iken 2. grupta üniversite mezunudur.

Ailelerin Sosyoekonomik Yapısı

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin mesleğine ait frekans ve yüzde değerleri Tablo 3' te yer almaktadır.

Tablo 3: Anne Mesleğine Ait Frekans ve Yüzde Değerleri

	1. Grup (n=20)		2. Grup (n=43)	
	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
Çalışmıyor	19	95	37	86
Memur	-	-	1	2.3
İşçi	1	5	5	11.6

Tablo 3'e göre öğrencilerden 1. grupta yer alanların annelerinin %95'i çalışmazken; %5'i işçidir. 2. grupta yer alanların annelerinin ise %86' sını çalışmazken, %2.3' ü memur, %11.6' sını da işçidir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının mesleğine ait frekans ve yüzde değerleri Tablo 4' te yer almaktadır.

Tablo 4: Baba Mesleğine Ait Frekans ve Yüzde Değerleri

	1. Grup (n=20)		2. Grup (n=43)	
	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
Çalışmıyor	6	30	5	11.6
Memur	-	-	4	9.3
İşçi	5	25	13	30.2
Çiftçi	1	5	-	-
Esnaf	1	5	9	20.9
Emekli	7	35	8	18.6
Diğer	-	-	4	9.3

Tablo 4' e göre öğrencilerden 1. grupta yer alanların babalarının %30'u çalışmazken, %25' i işçi, %5' i çiftçi, %5' i esnaf, %35' i emeklidir. 2. grupta yer alan öğrencilerin babalarının da %11.6' sını çalışmazken, %9.3' ü memur, %30.2' si işçi, %20.9' u esnaf, %18.6' sını emekli, %9.3' ü diğer meslek grubundadır.

Öğrencilerin merak ettikleri sorular 'Eğitim', 'Gelecek' (Evlilik, Gitmeyi Düşünülen Lise ve Üniversite, Meslek, Kültürel, Kişisel, Sosyoekonomik Gelecek), 'Doğa, Evren, Bilim' kategorilerinde yoğunluk göstermektedir.

Eğitim (Başarı, Sınav Soruları, Cevap ve Sonuçlarıyla İlgili Merak Edilen Sorular):

Öğrencilerin Eğitim kategorisinde sordukları soruların frekans ve yüzde değerleri Tablo 5' te yer almaktadır.

Tablo 5: Eğitim Kategorisinde Yer Alan Soruların Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Frekans	Yüzde (%)
1. Grup (n=20)	3	15
2. Grup (n=43)	9	20.9

Tablo 5' e göre öğrencilerden 1. grupta yer alanların %15' i, 2. grupta yer alanların %20.9' u eğitime yönelik sorular sormuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin 'Eğitim' kategorisinde toplanan soruları şu şekildedir:

- TEOG' tan kaç puan alacağım?
- Başarıya nasıl ulaşırım?
- TEOG' ta başarılı olabilecek miyim?

-TEOG sorularının cevapları ne olacak?

Gelecek (Gitmeyi Düşünülen Lise ve Üniversite, Meslek, Kültürel, Kişisel, Sosyal Gelecek):

Araştırmaya katılan öğrencilerin 'Gelecek' kategorisinde toplanan soruları şu şekildedir:

- Avukat olabilecek miyim?
- Mutlu olacak mıyım?
- Zengin olacak mıyım?
- Meslek sahibi olacak mıyım?
- Maaşım ne kadar olacak?
- Nasıl bir hayatım olacak?
- Hangi liseye gideceğim?
- Hangi üniversiteye gideceğim?
- Geleceğim nasıl olacak?
- Mesleğim ne olacak?
- Arabam olacak mı?

Gelecek kategorisinde yer alan sorular gitmeyi düşünülen lise ve üniversite, meslek-kültürel-kişisel-sosyoekonomik gelecek olmak üzere 2 alt kategoride incelendiğinde;

Gitmeyi Düşünülen Lise ve Üniversite

Öğrencilerin Gitmeyi Düşünülen Lise ve Üniversite alt kategorisinde sordukları soruların frekans ve yüzde değerleri Tablo 6' da yer almaktadır.

Tablo 6: Gitmeyi Düşünülen Lise ve Üniversite Alt Kategorisinde Yer Alan Soruların Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Frekans	Yüzde (%)
1.Grup (n=20)	5	25
2.Grup (n=43)	8	18.6

Tablo 6' ya göre öğrencilerden 1. grupta yer alanların %25'i, 2. grupta yer alanların %18.6'sı gitmeyi düşünülen lise ve üniversiteye ait 'Hangi liseye gideceğim?', 'Hangi üniversiteye gideceğim?' sorularını sormuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin Gitmeyi Düşünülen Lise ve Üniversite alt kategorisine ait soruları şu şekildedir:

- Hangi liseye gideceğim?
- Hangi üniversiteye gideceğim?

Meslek, Kültürel, Kişisel, Sosyoekonomik Gelecek

Öğrencilerin Meslek, Kültürel, Kişisel, Sosyoekonomik Gelecek alt kategorisinde sordukları soruların frekans ve yüzde değerleri Tablo 7' de yer almaktadır.

Tablo 7: Meslek, Kültürel, Kişisel, Sosyoekonomik Gelecek Alt Kategorisine Ait Soruların Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Frekans	Yüzde (%)
1.Grup (n=20)	17	85
2.Grup (n=43)	38	88.3

Tablo 7' ye göre Meslek, Kültürel, Kişisel, Sosyoekonomik Gelecek alt kategorisinde yer alan soruların %85' ini 1. gruba, %88.3' ünün 2. gruba ait olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin Meslek, Kültürel, Kişisel, Sosyoekonomik Gelecek alt kategorisinde toplanan soruları şu şekildedir:

- Geleceğim nasıl olacak?
- Nasıl bir hayatım olacak?
- Avukat olabilecek miyim?
- Zengin olacak mıyım?
- Meslek sahibi olacak mıyım?
- Maaşım ne kadar olacak?
- Mutlu olacak mıyım?
- Hangi mesleğe sahip olacağım?
- Arabam olacak mı?

Öğrencilerin meslek sahibi olmaya yönelik soruları ve bu sorulara ait frekans ve yüzde değerleri Tablo 8' de yer almaktadır.

Tablo 8: Meslek Sahibi Olmaya Yönelik Sorulara Ait Frekans ve Yüzde Değerleri

	1.Grup (n=20)		2.Grup (n=43)	
	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
Meslek sahibi olacak mıyım?	3	15	-	-
Hangi mesleğe sahip olacağım?	4	20	16	37.2

Tablo 8'e göre her iki grubun öğrencilerinin 'Hangi mesleğe sahip olacağım?' sorusunu sordukları görülmektedir. Bu soruya 1. grupta %20, 2. grupta ise %37.2 oranında rastlanmaktadır. Meslek sahibi olmaya yönelik sorularda 1. grup öğrencileri ile 2. grup öğrencileri arasında farklılık görülmektedir. 'Meslek sahibi olacak mıyım?' sorusuna 1. grupta %15 oranında rastlanırken, 2. grupta rastlanmamaktadır.

Doğa, Bilim, Evren

Öğrencilerin Doğa, Bilim, Evren kategorisinde sordukları soruların frekans ve yüzde değerleri Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 9: Doğa, Bilim, Evren Kategorisine Ait Soruların Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Frekans	Yüzde (%)
1.Grup (n=20)	10	50
2.Grup (n=43)	17	39.5

Tablo 9'a göre Doğa, Bilim, Evren kategorisinde yer alan soruların %50'sinin 1. gruba, %39.5'inin 2. gruba ait olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin 'Doğa, Bilim, Evren' kategorisinde toplanan soruları şu şekildedir:

- Uzaylılar var mı?
- Dünya kaç senedir var?
- Başka bir gezegende yaşam olsaydı nasıl yaşardık?
- İnsanlar ve uzaylılar aynı gezegende yaşasaydı nasıl bir yaşam olurdu?
- İnsanlar denize girince batıyor; ama gemi batmıyor neden?
- Burçlar nasıl bir sistem üzerine kuruluyor?
- Yeni çıkacak teknolojik aletler ve silahların yapılışı nasıldır?
- Kadınların saçları çok uzuyor da erkeklerin saçları neden az uzuyor?
- Dünya'nın sonu ne zaman olacak?
- Uzaylılar var mı?
- Evrenin gizemli olayları gerçekten bir sır perdesi mi?
- Evrenin sırları nedir?
- Dünya'daki son insan kimdir?
- Dünya'nın en güzel doğal alanı neresidir?
- Dünya'nın en güzel evleri nelerdir?

Doğa, Bilim, Evren soruları içerisinde astronomiye ait olan sorulara yönelik frekans ve yüzde değerleri Tablo 10'da yer almaktadır.

Tablo 10: Astronomi Sorularına Ait Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Frekans	Yüzde (%)
1.Grup (n=20)	7	35
2.Grup (n=43)	14	32.5

Tablo 10'a göre astronomiye ait soruların %35'inin 1. gruba, %32.5'inin 2. gruba ait olduğu görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Çalışmadan elde edilen verilere göre 'Eğitim' kategorisinde her iki grubun da ortak sorusunun 'Başarıya nasıl ulaşırım?' ve 'TEOG' tan kaç puan alacağım?' olduğu görülmektedir. Sorulan sorulardan her iki grubun öğrencilerinin de TEOG' ta başarılı olmayı istedikleri görülmektedir.

Öğrenci sorularının 'Gelecek' kategorisinde yoğunlaştığı görülmektedir. Gruplar ortak olarak hangi liseye ve üniversiteye gideceklerini merak etmektedir. Ayrıca gelecek alt kategorisinde yer alan Meslek, Kültürel, Kişisel ve Sosyoekonomik Geleceğe ait bölümde de Meslek ile ilgili 1. grubun %15' i 'Meslek sahibi olacak mıyım?' sorusunu sorarken 2. grupta bu soruya rastlanmamaktadır. Başarı seviyesi yüksek olan 2. grup öğrencileri meslek sahibi olup olamama endişesi taşımayıp %37.2' si hangi mesleğe sahip olacaklarını merak etmektedirler. Burada Fen bilimleri dersindeki başarı seviyesi ile sorulan sorunun niteliği açısından iki grupta farklılık görülmektedir. Başarı seviyesinin yüksek olduğu grupta öğrencilerin hedeflerinin olduğu görülmektedir.

'Doğa, Bilim, Evren' kategorisinde de öğrencilerin daha çok Astronomiye ait soruların cevaplarını merak ettikleri görülmektedir. Bu durum öğrencilerde daha çok bilimin doğasını anlamaya yönelik eğilimlerin olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin ailelerinin sosyokültürel yapılarına bakıldığında 1. grupta yer alan öğrencilerin annelerinin %40 oranında, 2. grupta yer alan öğrencilerin annelerinin ise %4.6 oranında okuma yazma bilmediği görülmektedir. Okuma yazma oranı 2. grupta yer alan öğrencilerin annelerinde daha yüksektir. 1. grupta yer alan öğrencilerin annelerinin ağırlıklı olarak okuma yazma bilmediği görülmektedir. Gelbal (2008)' in çalışmasında anne eğitim düzeyinin öğrenci başarısında önemli olduğuna değinilmiştir. 1. grupta yer alan öğrencilerin TEOG sonuçlarının düşük seviyede olduğu düşünülürse anne eğitim düzeyinin öğrencinin Fen bilimleri dersindeki başarısında önemli olduğu söylenebilir.

Ailelerin sosyoekonomik durumlarına bakıldığında ise 1. grubun annelerinin %5'inin, 2. grubun annelerinin ise yaklaşık %14' ünün çalıştığı görülmektedir. Sosyoekonomik durum her iki grubun babaları açısından ele alındığında ise 1. grupta çalışmayan baba oranının %30, 2. grupta ise %11.6 olduğu görülmektedir. Dinçer ve Uysal Kolaşın (2009) araştırmasında eğitimli ve çalışan anne babaya sahip öğrencilerin daha başarılı olduğuna belirtmiştir. Bunun sebebi olarak da gelir seviyesinden dolayı ailelerin eğitime iyi kaynaklar sunabilmeleri gösterilmiştir. Benzer şekilde Laçın Şimşek ve Tezcan (2008) çalışmasında çocukların fen kavramlarıyla ilgili düşüncelerinin gelişimini etkileyen faktörler kategorisinde ilgi, merak ve çocuğun yaşadığı sosyoekonomik çevrenin etkili olduğuna değinmiştir. Böylece çalışmada elde edilen sonuçların literatürdeki benzeri çalışmalarla desteklendiği görülmektedir.

Not: Bu çalışma 18-20 Mayıs 2017 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen 8'inci Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresinde bildiri olarak da değerlendirilmiştir.

KAYNAKÇA

- Alkaya, A. (2005). Soru yanıtlamama nedenleri ve etkileri. *G.Ü. Fen Bilimleri Dergisi*, 18(4): 577-589.
- Aydın, A., Sarier, Y. Ve Uysal, Ş. (2012). Sosyoekonomik ve sosyokültürel değişkenler açısından PISA matematik sonuçlarının karşılaştırılması. *Eğitim ve Bilim*, Cilt 37, Sayı 164.
- Blair, C. & Raver, C. C. (2015). School readiness and self-regulation: a developmental psychobiological approach. *Annual Review of Psychology*, 66: 711-731.
- Çakıcı, Y., Ürek., H. Ve Dinçer, E. O. (2012). İlköğretim öğrencilerinin soru oluşturma becerilerinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1).

Dinçer, M. A., ve Kolaşın, G. U. (2009). Çalışan annelerin çocukları daha başarılı. (Politika notu 09/2). Bahçeřehir Üniversitesi Ekonomik ve Toplumsal Araştırmalar Merkezi.

Ekmekyermezoğlu, N. (2010). İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin İngilizce dersindeki akademik başarı durumlarına etki eden sosyo-kültürel faktörler. Yüksek lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.

Gelbal, S. (2008). Sekizinci sınıf öğrencilerinin sosyoekonomik özelliklerinin Türkçe başarısı üzerinde etkisi. *Eğitim ve Bilim*, Cilt 33, Sayı 150.

Laçın Şimşek, C. Ve Tezcan, R. (2008). Çocukların fen kavramlarıyla ilgili düşüncelerinin gelişimini etkileyen faktörler. *İlköğretim Online*, 7(3), 569-577.

Şimşek, H. Ve Yıldırım, A. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.